

Rammeverk for rettspsykiatriske undersøkelser av barn og unge under 18 år

Et faglig rammeverk som er utviklet som grunnlag for systematisk arbeid for sakkyndige som gjennomfører rettspsykiatriske undersøkelser av barn og unge under 18 år. Formålet er å gi en strukturert oversikt over sentrale momenter som bør vurderes, og å fremheve særtrekk ved barne- og ungdomsundersøkelser som skiller seg fra vurderinger av voksne.

Ute på høring

Høringsfrist: 15. mars 2026

Høringsutkast

[Se høningsutkast til rammeverk for rettspsykiatriske undersøkelser av barn og unge under 18 år \(PDF\).](#)

Høringsinnspill

Vi ber om at [alle høringssvar sendes via innspillskjema \(DOC\)](#).

Høringsbrev

Helsedirektoratet sender på vegne av Nasjonal enhet for rettspsykiatrisk sakkyndighet (NERS), Nasjonalt kompetansenettverk for sikkerhet-, fengsels- og rettspsykiatri (SIFER) og Helsedirektoratet et forslag til faglig rammeverk for rettspsykiatriske undersøkelser av barn og unge under 18 år på offentlig høring.

Rammeverket er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av representanter fra SIFER, NERS og Helsedirektoratet. For nærmere omtale av arbeidsprosess og involverte aktører, se kapittel Arbeidsprosess og metode i rammeverket.

Formålet med rammeverket er å gi en strukturert oversikt over sentrale momenter som kan inngå i en rettspsykiatrisk vurdering av barn under 18, samt å fremheve særtrekk ved barne- og ungdomsundersøkelser som skiller seg fra vurderinger av voksne.

Rammeverket er ment som et supplement til [retningslinjer for rettspsykiatriske undersøkelser av siktede, tiltalte og domfelte i straffesaker](#), og bør leses i sammenheng med disse.

Om eierskap og normering

Rammeverket er utviklet for å støtte faglig kvalitet i rettspsykiatriske undersøkelser av barn og unge, men det er viktig å presisere at rammeverket ikke er et normerende produkt fra Helsedirektoratet. Kunnskapsgrunnlaget er per i dag ikke tilstrekkelig til å fastsette nasjonale føringer. Videre er rammeverket primært utarbeidet for bruk i straffesaksprosessen, der den sakkyndige vurderingen inngår som den del av rettssystemet. Dette innebærer at eierskapet til rammeverket ikke ligger hos helsetjenesten alene, men er forankret i et samarbeid mellom fagmiljøene inne helse og justis. Hensikten er å bidra til en felles forståelse av sentrale momenter i vurderingene, uten å etablere bindende krav.

Etter høringen vil det endelige rammeverket publiseres på [ners.no](#) og [sifer.no](#).

- NERS sin virksomhet retter seg primært mot rettspsykiatriske sakkyndige, påtalemyndighetene og kriminalomsorgen.
- SIFER har ansvar for forskning og fagutvikling innen de tre fagfeltene sikkerhets-, fengsels-, og rettspsykiatri, og har fokus på klinikknær fagutvikling i samhandling med de kliniske fagmiljøene.

Høringsinstanser

Dette er en offentlig høring og alle er velkomne til å gi høningsinnspill. Nedenfor listes instanser som får direkte invitasjon til å gi høningsinnspill.

- Barneombudet
- Den rettsmedisinske kommisjon

- Norsk Psykologforening
- Norsk Legeforening
- Advokatforeningen
- Domstolsadministrasjonen (Norges Domstol)
- Politidirektoratet
- Justis- og beredskapsdepartementet
- Kriminalomsorgsdirektoratet v/Personundersøkelser for dem under 18
- Regjeringsadvokaten
- Helsetilsynet
- SfK Sekretariatet for konfliktrådene
- Riksadvokaten
- Statens barnehus
- Kompetansemiljøer (NTNU, SIFER)
- Politiets sikkerhetstjeneste

Kontakt

Nikoline Ørstavik, anne.nikoline.orstavik@helsedir.no

Først publisert: 19.01.2026

Siste faglige endring: 19.01.2026